

EMO BİRİNCİ KOORDİNASYON TOPLANTISI YAPILDI

Merkez ve Şube Yönetim Kurullarının katıldığı Odamızın I. Koordinasyon Kurulu toplantısı 31 Mart - 1/2 Nisan günlerinde İzmir'de toplandı.

Merkez ve Şubelerce uygulanacak merkezi uygulama programının hazırlandığı Koordinasyon Kurulu toplantısında Odamızın örgütlenme ve mali durumu üzerine de ayrıntılı görüşmeler yapıldı. Ülke ve meslek sorunlarının da değerlendirildiği toplantının sonunda kamuoyuna yönelik bir basın açıklaması yapıldı. Basın açıklamasında meslek sorunlarına ilişkin olarak aşağıdaki görüşler yer aldı:

"MC iktidarları döneminde, ilerici-demokrat teknik elemanların mesleki örgütlerine yapılan faşist baskı ve saldırılar yanında, bir takım yasal hakları da ellerinden alındı. Mali yönden güç duruma düşürülerek, ilericilerin-devrimcilerin yönetimindeki meslek odalarının mücadelesi durdurulmak istendi. TMMOB'ye bağlı Odaların elinde olan Kalite Belgesi verme yetkisi, kuruluş yasasına aykırı olarak TSE'ye verildi. Aksaklıkları kamuoyuna da yansıyan bu uygulamaya son verilerek, TSE'nin, birincil görevi olan standart hazırlama çalışmalarına ağırlık vermesi gerekmektedir. Odamızın ve TMMOB'ye bağlı diğer Odaların Kalite Belgeleri uygulamaları önündeki yasadışı engeller kaldırılmalıdır. TMMOB'nin açtığı dava sonucu Damştayca iptal edilen

ve geçenlerde yenilenen TSE 16.Genel Kurulunda, organlar yönetmeliği antidemokratik bir biçimde değiştirilmiş ve TMMOB ve bağlı Odaların delege sayıları bire indirilmişti. Bu değişiklikde, Danıştayda açılan dava sonucu iptal edilmiştir. TSE Genel Kurulunun antidemokratik yapısının değiştirilmesi için TSE yasasında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Enerji bunalımı, olanca ağırlığıyla gündemdedir. CHP iktidarı, Odamızın sürekli vurguladığı öneriler doğrultusunda, ülke kaynaklarının kullanımına yönelik, halktan yana bir enerji politikasının gerçekleştirilmesi için ciddi girişimlerde bulunmak zorundadır. Enerji açığının, fuel-oil ve motorine dayalı santrallerin zorlanarak çalıştırılmasıyla kapatılacağı, geçen her dakikanın çok uluslu petrol tekellerinin yararına olduğu unutulmamalıdır. Varolan durumun sürmesi, enerji bunalımının yoğunlaşması demektir. Egemen güçler, kendi bunalımının hesabını emekçi halka ödeterek, elektrik kesintileri, kamu kesiminden ucuz kaynak aktarımı, petrol için gerekli dış parayı, emekçilerin alınterini emperyalizme satarak elde etme gibi yöntemlerle bugüne geldi. Çalışanların, dar gelirliilerin varolan durumunun sürmesi için yapabilecekleri fedakârlık kalmamıştır. Üstelik, IMF ile yapılan kredi anlaşması ile, halkın geleceği de ipotek altına alınmıştır. Enerji politikasının ülke çıkarlarına uygun bir biçimde yeniden düzenlenmesi, yerine getirilmesi gereken önemli bir görevdir. Bu arada ağır elektroteknik ekipman sanayii ile profesyonel ve endüstriyel elektronik cihazlar sanayii devlet eliyle kurulmalıdır. TESTAŞ ve TEMSAN, plan hedefleri doğrultusunda yeniden düzenlenmeli, yatırımlar için gerekli finansman sağlanarak üretime geçmelidir.

Odamız, bağımsızlık, demokrasi mücadelesini, meslek alanında emperyalist sömürüyü teşhir ederek, emperyalizme her türlü bağımlılığı pekiştirecek girişimlerin karşısında bu bağımlılığın kırılması yolunda atılan adımların yanında yer alarak sürdürecektir."

ANKARA ŞUBEMİZ
ENERJİ VE
TABİİ KAYNAKLAR BAKANINA
TELGRAF ÇEKTİ

"Madenlerimiz ve tüm m i t i yerüstü zenginliklerimiz devletleştirilmelidir"

Ankara Şubesi Yönetim Kurulu, 2.Olağan Genel Kurulunda oybirliğiyle alınan karar doğrultusunda, "madenlerimizin ve tüm yerüstü ve yeraltı zenginliklerimizin devletleştirilmesi" konusundaki Oda görüşlerini içeren bir metin hazırladı. Başbakan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilen bu telgraf metni, ayrıca TRT ve basın aracılığıyla kamuoyuna da duyuruldu. Telgraf metninde şu görüşlere yer verildi:

"Odamızın Ankara Şubesinin 2.Olağan Genel Kurulunda oybirliğiyle alınan "madenlerimizin ve tüm yerüstü ve yeraltı zenginliklerimizin devletleştirilmesi" konusundaki istemini, Yönetim Kurulumuzun konu üzerinde belirlediği aşağıda yer

alan görüşleriyle birlikte, bilginize sunmayı yararlı görüyoruz.

Bilindiği üzere ülkemizde madencilik, görece küçük ölçekli yapıda gelişen, teknolojesi geri ve dışa bağımlı bir sektördür. İşçi ücretlerinin düşüklüğü ve kârlılık durumundaki gerilik sektörün bu yapısını yansıtan başlıca ölçütler durumundadır, işçi ücretlerini daha düşük tutma olanağı olmadığından zararın devlet işletmeciliği yolu ile emekçi kitlelerin sırtına yüklenmesi olası bir gelişmedir. Ülkemizin içinde bulunduğu darboğaz öne sürülerek sermaye çevrelerinin etki alanına girebilecek rantabl olmayan madencilik işletmelerinin zararlarını geçici bir süre tüm emekçilerin sırtına yıkmaya ve yeniden sermaye için kârlı bir konuma geçtiklerinde onlara devredilmesine yönelecek bir uygulama, kaygılarımızdan biridir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının konuya ilişkin hazırladığı yasa tasarısında devletleştirmelerin hükümetlere verilen kararname yetkisi ile gerçekleştirileceğinin belirtilmesi bu kaygımızı arttırmaktadır.

Diğer bir kaygımız da madenlerimizin devletleştirilmesinin tek başına ulusal çıkarlarımızı doğrultusunda yeterli olamayacağıdır. Bugün ülkemiz zengin yeraltı kaynaklarına sahip olmakla birlikte bunlar iç sanayide tüketilmekte, çoğunlukla kalkınmış ülkelere hammadde kaynağı olarak ihraç edilmektedir. Ucuz işgücüne dayalı düşük maliyetle elde edilen stratejik madenlerimiz, çok uluslu tekellerin fiyat empoze etme araçları olan borsalarda taban fiyatlardan elden çıkarılmaktadır. Günümüzde emperyalist ülkelerin üretimlerinin giderek artması ve genişlemesi, sanayilerinin kanı olan madensel hammaddelere olan ihtiyacı büyük bir hızla artmıştır. Buna karşılık kendi doğal kaynakları büyük oranda tükenmiş ve giderek madensel hammaddeler açısından dış kaynaklara bağımlılıkları artmıştır. Bu bağımlılık ABD, AET ve Japonya'da sırasıyla % 35, % 83 ve % 95'dir. Sanayiye önemli girdileri oluşturan madenlerimizin hammadde yada konsantre olarak ihracı bu ülkelerin işine gelmektedir.

MC döneminde ABD'nin silah ambargosuna koşturularak silah sanayiinin önemli bir girdisi olan krom: madenin ihracatı, büyük bölümü (% 40) ABD'ye olmak üzere aydan aya artmıştır. Tüklenen döviz rezervlerinin yerine, kısa sürede döviz geliri için madenlerimizin işlenmeden ihracı MC'nin "milliyetçi" girişimlerinden biriydi. Bugün yeraltı kaynaklarımızın ham olarak ihracatı özendirilmekte, tüm bu ihracat tekelleri sermayenin "milliyetçiliği" adına yapılmakta, bir daha yerine konulamaz nitelikteki yeraltı zenginliklerimiz "kutsal ittifaklar" adına eriyip gitmektedir. CHP-MSP döneminde alınan bir kararla bazı madenlerimizin ham ve konsantre ihracı yasaklanmış olmasına karşın, MC döneminde büyük ölçekte ABD'ye olmak üzere krom, öğütülmemiş barit ve antimon ihracatı serbest bırakılmıştır. Ulusal maden politikası dolaylı yoldan çok uluslu tekellerin denetimi altında tutulmakta, emperyalist ülkeler ekonomik ve teknolojik üstünlüklerini az gelişmiş ülkelerin doğal kaynakları konusunda politik baskı aracı olarak kullanabilmektedir. Ege kıta sahanlığı konusunda dıştan gelen baskılar buna bir örnektir. Dışa bağımlı ekonomik politikanın şimdiye dek sürdürülen madencilik alanındaki uygulaması, bu kez devlet işletmeciliği adı altında aynen sürdürülecek olursa bu, halkımızın verdiği vergileri emperyalist tekellere aktarmasının, bir başka yöntemi olacaktır. Bunun için madenlerimizin devletleştirilmesinin tek başına yeterli olamayacağını belirtmek istiyoruz. Yeraltı kaynaklarının bulunması, hammaddelerin çıkarılması, işlenmesi ve mamul madde biçimine dönüştürülmesinden pazarlanmasına dek tüm aşamaları içeren bu sürecin devlet denetim ve gözetimine alınması ileriye yönelik bir adım olacaktır. Bu nedenle salt döviz getirici bir ölçütten hareketle yalnızca hammadde ihracına yönelen bir politika yerine, doğacak katma değerin yurt içinde kalmasını amaçlayan ulusal sanayimize kaynak oluşturacak bir madencilik anlayışının devlet eliyle yürütülmesi gereklidir.

Üçüncü kaygımız ise 23 Kasım 1970'de imzalanan Türkiye ile

AET arasındaki anlaşmanın geçiş dönemine ilişkin "Katma Protokolün" getirdiği hükümlerden kaynaklanıyor. "Katma Protokol" Türkiye'nin AET'ye ekonomik uyduğunun açıkça ilanıdır. "Katma Protokolün" salt yeraltı kaynaklarımıza ilişkin bu alanda AET ülkelerine açtığı kapıları vurgulamakta yarar var. Önümüzdeki yıl geçiş döneminin 2. aşamasının 2. yılı bitmeden AET uyruklu kişilere açılacak etkinlik alanlarının başında şunlara yer veriliyordu: "kömür madenciliği işletmeciliği, diğer metal madenler işletmeciliği, ham petrol ve doğal gaz işletmeciliği (keşif ve sondaj hariç), taş, kıl, kum ocağı işletmeciliği...". Kıscası tüm yeraltı kaynaklarımızın AET uyruklu özel ve tüzel kişilerin denetimi altına girmesi, ekonomimizin bağımsız ve ulusal niteliklerinin böylece topyekün ortadan kalkması söz konusudur.

Madencilik alanında yabancı sermayeyi teşvik yasasından yararlanarak etkinlik kazanan çok uluslu tekellere katma protokolla daha büyük kolaylıklar getirilmektedir.

Bazı madenlerimizin işletmeciliği devlet kuruluşları elinde olanlar da dahil olmak üzere proje, gerekli makine, aksam ve teknoloji bakımından daha şimdiden AET ülkelerinin denetimi altındadır. Manyezit alanında dış tekellere hizmet eden Batı Alman sermayeli Manyezit A.Ş. ve Etibank'ın Volfram madeni işletmeciliği ilk akla gelen örneklerdir. Tüm bu gelişmeler AET ile imzalanan katma protokol ışığında çok yakın bir gelecekte madenlerimizin AET ülkelerinin uyruğundaki özel ve tüzel kişilerin sömürüne açılacağı izlenimini artırıyor, y

Yukarıda sıraladığımız tüm bu olumsuz olası gelişmeleri göz önünde bulundurarak, madenlerimiz üzerinde çalışanların etkin demokratik denetiminin sağlandığı bir yapı içinde yapılacak devletleştirmeleri, böylece oluşturulabilecek büyük ölçeğin getireceği ileri teknoloji ve verimlilik artışının çalışanların ve tüm emekçi kitlelerin yararına yönelmesini sağlayacak girişimleri destekleyeceğimizi belirtmek isteriz."

İstanbul şubemiz İTÜ öğretim üyelerine yapılan saldırıları kınadı

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu, İTÜ Elektrik Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Emin Ünal, Prof. Ziyaettin Süder ve Prof. Mustafa Bayram'ın konutlarına yapılan saldırı üzerine İTÜ Rektörlüğüne, Elektrik Fakültesi Dekanlığına ve saldırıya uğrayan Öğretim Üyelerine birer telgraf çekerek olayı tel'in etti. Yönetim Kurulunun İTÜ Rektörlüğüne çektiği telgraf aynen şöyle:

"Elektrik Fakültemizin değerli Öğretim Üyeleri Prof. Emin Ünal, Prof. Ziyaettin Süder ve Prof. Mustafa Bayram'ın şahsında girişilen saldırı, faşist güçlerin eğitimi engellemek ve can güvenliğini ortadan kaldırmaya yönelik baskı ve terörlerinin bir parçasıdır. Bu tür saldırı ve cinayetlerin karşısında, öğretim Üyeleri ve öğrencilerin yanında olduğumuzu iletir, saldırganları lanetleriz."

İstanbul şubemiz sürekli mesleki eğitim toplantıları düzenliyor

EMO İstanbul Şubesi, İTÜ Maçka Elektrik Fakültesi ile birlikte sürekli mesleki eğitim çalışmalarına başlamayı kararlaştırdı.

Bu amaçla düzenlenen Sürekli Mesleki Eğitim Toplantılarından ilki 28 Şubat'ta İTÜ Maçka Elektrik Fakültesi Güç Elektromiği Laboratuvarı Toplantı Salonunda yapıldı.

Toplantıda, otomatik kontrol, mikroişlem ve güç elektroniği konuları tartışıldı.

açık oturum

İSTANBUL'UN ENERJİ SORUNU

Odamız İstanbul Şubesi, İstanbul'a elektrik verilisinin 64'üncü yıldönümü dolayısıyla "İstanbul'un Enerji Sorunu" konulu bir açık oturum düzenledi. 14 Şubat 1978'de İstanbul Tabip Odası Toplantı Salonunda yapılan ve Şube Başkanı Hüseyin Yeşil'in yönettiği açık oturuma, konuşmacı olarak İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, İETT Genel Müdürü Gültekin Türkoğlu, İTÜ Öğretim Üyesi Nusret Alperöz ve İstanbul Şubemiz Yönetim Kurulu üyesi Yavuz Çizmeci katıldılar.

İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu oturumdan önce şu açıklamayı yaptı:

"İstanbul'un sorunları Türki-

ye'nin genel sorunlarının bir parçasıdır. Her alanda olduğu gibi enerji alanındaki dar boğazlar da İstanbul'a yansımaktadır. İstanbul'da elektrik kırsıntı ve kesintileri olurken Adıyaman'da, Bitlis'te, Van'da Ağrı'da, Hakkari'de, Tunceli'

de elektriğin ne olduğunu bilmeyen ve nimetlerinden hiç yararlanmayan binlerce insanımız vardır. Soruna bu bütünsellik içinde ve İstanbul'un ekonomideki özel durumu gözönüne alınarak yaklaşılması gerektiği inancındayız.

Ülkemizdeki enerji sorunu giderek büyümektedir. Bu sorun İstanbul'a da aynen yansımaktadır. Yönetim Kurulumuz bugünkü durumun güdümlü ve çarpık kapitalizmin çıkmazından başka birşey olmadığı ve bu yapının diğer sorunlara olduğu gibi enerji sorununa da çözüm getirmeyeceğinin bilincindedir."

ODAMIZ KOMİSYONLARI

Merkez ve Şubelerde bu yıl çalışma yapacak komisyonlar aşağıda yer almaktadır. Üyelerimizin komisyon çalışmalarına katkısını bekliyoruz.

Merkez:

1. Enerji Komisyonu
2. Teknik Eğitim Komisyonu
3. Kalite Belgesi Daimi Komisyonu
4. Dış İlişkiler Komisyonu
5. Sergi Komisyonu
6. Enerji Sempozyumu Komisyonu
7. Teknik Dil Komisyonu
8. TSE Komisyonu
9. Topraklama Komisyonu
10. El Kitabı Hazırlama Komisyonu
11. Dokümantasyon, Araştırma, İnceleme Komisyonu

İstanbul Şubesi:

1. Enerji Komisyonu
2. Elektronik Komisyonu
3. Elektroteknik Komisyonu
4. Kit'ler Komisyonu

5. Sürekli Mesleki Eğitim Komisyonu
6. Sosyal Çalışmalar Komisyonu
7. SMM Komisyonu
8. Yayın Komisyonu

İzmir Şubesi:

1. Enerji Komisyonu
2. Konferanslar ve Panelleri Hazırlama Komisyonu
3. Sosyal Çalışmalar Komisyonu
4. OMDU Komisyonu
5. Kalite Belgesi ve Bilirkişi Komisyonu
6. Kütüphane Komisyonu
7. Mali Konular Komisyonu

Ankara Şubesi:

1. Nükleer Enerji Komisyonu
2. Elektroteknik Ekipman Sanayii Komisyonu
3. Tip Proje Komisyonu
4. Elektronik Sanayii Komisyonu
5. Kalite Belgesi Komisyonu
6. OMDU Komisyonu
7. KİT Komisyonu
8. Meslek İçi Teknik Eğitim Seminerleri Komisyonu
9. Öğrencilerle İlişkiler Komisyonu
10. Ulaşım Komisyonu
11. Sosyal Çalışmalar Komisyonu

TMMOB

Danışma kurula toplandı

TMMOB yönetimi ile Odaların Merkez ve Şube Yönetim Kurullarının katıldığı, dönemin II. Danışma Kurulu 18 Mart 1978 günü toplandı. Toplantıda geçmiş çalışmalar gözden geçirilerek sorunlar irdelendi, önümüzdeki dönem için öneriler geliştirildi.

TÜTED

Ankara Şubesi

Genel Kurulu yapıldı

TÜTED Ankara Şubesi Genel Kurulu 26 Mart 1978 günü binin üstünde üyenin katılımıyla toplandı. Teknik elemanların örgütlenme ve ekonomik, demokratik sorunlarının yoğun biçimde tartışıldığı Genel Kurulda yeni Yönetim Kurulu şu şekilde oluştu:

Başkanlığa Namık Kemal Dölence, Yazmanlığa Samih Özgen, Saymanlığa Hülya Kumbasar, üyeliklere de Ali Çağlar, Coşkun Gönültaş, Necdet Okan, Mustafa Turan seçildiler.

Odamız DEK Türk Milli Komitesi Yönetim Kuruluna yeniden seçildi

Dünya Enerji Konferansı Türk Milli Komitesinin Genel Kurulu 13 Mart 1978 günü Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü toplantı salonunda yapıldı. Saat 15.00'de başlayan Genel Kurul toplantısında Divan Başkanlığına Mehmet Erdemir, Başkan yardımcılığına Ahmet Akçael, yazmanlıklara da

Müjgan Şen ile Berrin Kaçar seçildiler. Genel Kurulun, çalışma raporunun özetlenmesine ilişkin kararından sonra, sekreter üye Oktay Apaydın, 19/23 Eylül 1977 günleri İstanbul'da toplanan 10. Dünya Enerji Konferansı çalışmalarına ağırlıklı biçimde değinerek çalışma raporunu özetledi. Milli Komitenin bir mekân sahibi olması gereği için Genel Kurulun karar almasını Yönetim Kurulunun dileği olarak Genel Kurula sundu. Çalışma raporu üzerinde söz alan Genel Kurul üyeleri Yönetim Kurulunun çalışmalarının olumlu olduğunu belirterek Milli Komiteye bir mekan sağlanması için Yönetim Kurulunun yaptığı öneriyi olumlu karşıladıklarını bildirdiler.

Yönetim ve Denetim Kurullarının aklanmasından sonra Ankara Valiliğinden alınan bilgi üzerine hukuki işlemlerini tamamlamış olan Güneş Enerjisi ve Nükleer Enerji Kurumlarının Milli Komiteye üyelik sıfatlarının düşmüş olduğu Genel Kurulun bilgisine sunuldu ve ödentilerini ödemeyen Ege Üniversitesi ile Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisine üç aylık bir ödeme süresi tanınması kararlaştırıldı.

Milli Komiteye bir daire satın alınmasının kararlaştırılmasından sonra seçimlere geçildi. Yapılan seçimler sonunda Yönetim ve Denetim Kurulları şöyle oluştu:

Yönetim Kurulu;
Elektrik Mühendisleri Odası 29 oy.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 26 oy.
Türkiye Elektrik Kurumu 22 oy.
Ziraat Mühendisleri Odası 21 oy.
Ali Galip Mutdoğan 21 oy.
Türkiye Kömür İşletmeleri 19 oy.
Elektrik İşleri Etüd İdaresi 14 oy.

Denetim Kurulu;
Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü 21 oy.
Müjgan Şen 20 oy.
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 16 oy.

TÜMOÖ

Genel Kurulu yapıldı

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği'nin Genel Kurulu 25 Mart 1978 günü toplantı salonunda yapıldı. Mekan Mühendisleri Odası toplantı salonunda yapılan Genel Kurulda yeni İfönetim Kurulu ve görev bölümü şu te-kildedir.

Prof. Dr. Nuri Karacan, İü (Genel Başkan), Dr. Gürül Tüzün, ODTÜ (Genel Yazman), Dr. Sezgin Tüzün, Et) (Genel Sayman), Dr. Ercan Eyüboğlu, HÜ. (üye), Dr. Kemali Saybaşılı, ODTÜ (%), Dr. Oğuz Feyzioğlu, AİTİA (üye), Dr. Kemalettin Akalın, Denene Yüksek Öğretmen Okulu Eski Müdürü (üye).

1 Mayıs kutlanıyor

Aralarında TMMOB'nin de bulunduğu 48 demokratik kuruluş 4 Kartta DİSK merkezinde bir toplantı yaptı. 1 Mayıs işçi Bayramının kutlanması ile ilgili hazırlıkların gözden geçirildiği toplantıda bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri, 1 Mayıs törenlerinin geçmişte yapılan törenlere oranla daha görkemli olması için çalışmaların yoğunlaştırılacağını söyledi.

petrol

Üretimi de tüketimi de dışa bağımlılığın aracı olmaktan çıkarılmalıdır

TMMOB Petrol Mühendisleri Odası tarafından yayınlanan bildiriye, petrol yasaının bir an önce değiştirilerek yabancı şirketlerin Türkiye'de petrol aramalarının yasaklanması gerektiği belirtilmiştir.

Öte yandan, 1978 yılında hem petrol ve petrol ürünleri için 1.8 milyar dolar gerektiği hesaplanmaktadır. Bilindiği gibi, 1977'de ithal edilen petrolün bedelinin ödenmemesi yüzünden petrol ihracatçısı ülkeler, Türkiye'ye yaptıkları satışları durdurmuşlar, borçlar ödenmeden yeni satış yapılamayacağını belirtmişlerdir. Bu, 1978 yılı içinde petrol ihracatı için 2 milyar dolar düzeyinde ödeme yapılması gerekeceği anlamına gelmekte; Türkiye'nin döviz gelirleri düşünüldüğünde, ödemelerin zamanında yapılması bir yana, petrol borçlarının giderek artacağı ortaya çıkmaktadır.

Petrol açısından dışa bağımlılığı azaltmak için Petrol Mühendisleri Odasının alınması gerekli görülen önlemler şöyle sıralanmıştır:

- Petrolün yakıt olarak tüketimi kısıtlanmalı, bazı alanlarda yasaklanmalıdır.
- Dev petrol ve otomotiv tekelininin sömürsünü arttırmaya yönelik ulaşım politikasına son verilerek ülke çıkarlarına uygun kitle taşımacılığına ağırlık verilmelidir.
- Devlet eliyle toplu konut yapımı sağlanmalı, merkezi ısıtmaya önem verilmelidir. Binalarda ısı kaybının azaltılması sağlanmalıdır.
- Enerji üretiminde ülke kaynaklarından yararlanılmalıdır.
- Ülke içinde petrol arama, çikama ve işleme devlet tarafından yapılmalıdır.

ODTü'de

toplusözleşme

Sosyal-İş

imzalandı

Bilindiği gibi uzunca bir süre önce Sosyal-İş Sendikası ile ODTÜ yönetimi arasında çıkan uyuşmazlık sonucu, işkolunda grev yasağı olması nedeniyle konu II Hakem Kurulu'na gitmişti. 31 Ocak 1978 tarihinde ti Hakem Kurulu'ndan çıkan sonucu yeterli bulmayan Sosyal-İş'in çağrısını ODTÜ yönetimi olumlu karşıladı. Görüşmelerde, ti Hakem Kurulu'nun kararlarından daha ileri kazanımlar sağlandı ve toplu iş sözleşmesi 22 Mart 1978 günü imzalandı.

İşsizlik oranı

1977 'de

% 13,33'e ulaştı

OECD kaynaklarına dayandırılan araştırmalara göre Türkiye'de işsizlik oranı 1977 yılında % 13,33'ü bularak dünyada birinci sırayı almıştır. Aşağıdaki çizelgede kimi ülkelerde 1977 yılı içinde saptanan iş-

gücü fazlalığı oranları verilmektedir.

	İşsizlik Oranı 1977 (%)
Türkiye	13,33
İrlanda	12,70
Kanada	7,90
Danimarka	7,00
ABD	6,90
İtalya	6,80
Finlandiya	5,80
İngiltere	5,60
Avustralya	5,20
Yeni Zelanda	5,20
F.Almanya	4,10
Japonya	1,80
Avusturya	1,3
İsveç	1,3

DPT araştırmalarına göre de işsizlik sorunu açık işsiz sayısının 2 milyonu aşması ile önemli boyutlara varmıştır.

DPT araştırmalarına dayanarak MESS (Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası)'in yayınladığı yazıda 1962 ve 1977 yılı verileri ile işgücü arzı ve işgücüne katılma oranları karşılaştırılmakta ve toplam işgücüne katılma oranındaki azalmanın ekonomik ve politik başarısızlıklara karşın işsizlik baskısını azalttığı belirtilmektedir. DPT'nin verilerine göre 41-64 yaş grubunu oluşturan nüfus 1962 yılında 17 milyon 69 bin kişiden 1977'de 24 milyon 655 bin kişiye çıkarken (% 45 artış) işgücü arzı % 22 artışla 13 milyon 663'den 16 milyon 691'e yükselmiştir. Buna göre 1962'de % 80 olan işgücüne katılma oranı 1977'de % 68'e düşmüştür. Bu düşmenin nedenleri arasında eğitim olanaklarının artması, yurt dışına gönderilen işçilerin gelirlerindeki artış ve kır-kent işgücü göçleri gösterilmektedir.

Türk Lirasının değeri %32,5 düşürüldü

Bakanlar Kurulu kararıyla Türk Lirasının değeri ABD dolarına göre 7. 29,9; Federal Almanya markına göre Z 33,72; Sterline göre % 31,84 düşürüldü.

Uzun süredir beklenen, Uluslararası Para Fonu (IMF) kredisi, dış ticaret açığı, yurt dışındaki işçilerimizin yurda gönderdikleri paradaki azalma gibi konularda sık sık sözü edilen devalüasyon 1 Mart 1978 tarihinde duyuruldu.

Cumhuriyet kurulduğundan beri 1946, 1958, 1970 yıllarında büyük oranlarda devalüasyonlar (sırasıyla % 112, % 221, % 66), 1974-1977 arasında ise bir dizi küçük devalüasyon (toplam % 42) yapılacak dış ticaret açığımız küçültmeye, uluslararası kaynaklardan kredi temin etmeye çalışıldı. 1946 yılında 1,32 TL olan ABD doları, 1978 Mart'ında 25 TL'ye yükseldi. Buna karşılık dış ticaret açığımız 1947'de 21 milyon dolar iken 1958'de 67, 1959'da 116, 1970'de 359, 1971'de 494, 1972'de 677, 1973'de 769 milyon dolara çıktı. 1974'den sonra 1 milyar doların üzerine çıkan açık 1977 yılında 3 milyar 750 milyon dolara ulaştı. Böylelikle 32 yıl içinde Türk Lirasının ABD doları karşısındaki değeri 19'da birer inerken dış ticaret açığı da 179 katına çıktı.

1978 devalüasyonu öncesi ve sonrasında ise gerekçe olarak daha çok IMF kredisi söylentileri egemen oldu. İkinci bir neden olarak da yurt dışındaki işçilerin yurda gönderdiği dövizdeki azalma gösteriliyordu. Alınan bu önlem üzerine bir yıldır almamayan kredilerde, açılmayan akreditiflerde gelişme olup olmayacağı, ekonomimizin nasıl etkileneceği yakın gelecekte belirlenecektir.

TSE genel kurulunda yapılan yönetmelik değişiklikleri Danıştayda dordornlda

Bilindiği gibi, Türk Standartları Enstitüsü'nün 1976'da yapılan Genel Kurulu, TMMOB delegelerinin açtıkları dava sonucu Danıştayca usulsüz bulunarak iptal edilmişti. 3 Ocak 1978'de yinelenen Genel Kurulda bu kez Organlar Yönetmeliği gene usulsüz olarak değiştirildi. TMMOB delegelerinin başvurusuyla davayı ele alan Danıştay 12.Dairesi, 15.3.1978 tarihinde yürütmenin durdurulmasına karar vermiş bulunuyor.

EKONOMİDEKİ SON GELİŞMELER ÜZERİNE...

Kapitalizmin çözümsüzlüğünden kaynaklanan bunalımların yükü işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yüklenirken artan saldırı, cinayet ve katliamlarla toplumsal muhalefet susturulmaya çalışılıyor.

Son olarak IMF (Uluslararası Para Fonu) ile kredi için görüşmelere başlanmadan önce, ülke ekonomisine getirilen yeni düzenlemelerin ve alınan önlemlerin, gerçekte IMF'nin istekleriyle çakıştığı bilinmekte.

"ÖNLEM"LER KİME NE GETİRİYOR ?

Öncelikle "savurganlığı önleme" adına; dış seyahatlerde kısıtlamalar, kredili ithalat kapsamının daraltılması, DQM ve kabul kredilerinde kur garantisinin kaldırılması gibi yollardır denenmiş, etkisiz önlemlere başvuruldu. Bunların ardından; yeni vergiler, ücretlerin dondurulması, faiz oranlarının yükseltilmesi ve yüksek oranda bir devalüasyonun gündemde olduğu da saklanamıyordu.

Daha önce yatırımların payı düşük olduğu için eleştirilen, ülkede işsizliğin daha da artmasına neden olacak MC iktidarının dar bütçesi hemen hemen aynen kabul edildi. Kalkınma hızının düşürülmesi emperyalizmin dayatması sonucu idi. Küçük üreticiler aleyhine bir kararlar faiz oranlarının % 20'ye yükseltilmesi, hem de küçük tasarrufların özendirilerek

büyük sermaye yararına sunulmasını sağlayacaktı. Sözde kamu işletmelerinin açıklarını kapatmak için demir, çimento, kağıt gibi temel maddelere zam yapıldı. Ancak, zamların halka yansımaması için hiçbir etkili önlem alınmamış; "yüksek fiyatla mal satanların hapsedileceği" yolunda demeç vermekle yetinilmişti. Bu durumda zamlar, devlet olanaklarının tekeli sermayeye daha geniş olarak aktarılmasından başka işe yaramayacaktı.

Beklendiği gibi, 1 Mart 1978 günü % 30 oranındaki devalüasyon açıklandı. Oysa, üretim yapısı değişmedikçe, devalüasyon yapılarak ihracatın artırılmayacağı, dışa bağımlı yapısı nedeniyle sanayi girdi ithalini sürdüreceği, maliyet artışlarının ürün fiyatlarına yansıtacağı bilinen gerçeklerdi.

GEÇİCİ DÖVİZ RAHATLIĞI ULUSAL BAĞIMSIZLIKTAN DAHA ÖNEMLİ DEĞİLDİR

Bu hazırlıkların tamamlanmasından sonra, Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası ve DPT uzmanlarından oluşan bir teknik ekip IMF yetkilileri ile görüşmek üzere Washington'a uçtu. Görüşmeler doğal olarak kısa sürdü. Gazeteler bu kısıtlığın rekor düzeyde olduğunu yazdı. Dış finansman kaynakları yönünden Türkiye gibi kötü durumda olan ülkelere Peru'nun, IMF'nin isteklerini kabule yanaşmadığı için, bir buçuk yıldır anlaşmaya varamadığı; Türkiye ile aynı tarihlerde görüşmeler başlayan Portekiz Hükümeti-

nin ise ülkede sert ekonomik önlemlere başvurduğu da gazetelerde yer alan haberler arasında. Teknik ekibin hazırladığı "niyet mektubu" Maliye Bakanı ve IMF yetkilileri tarafından imzalandı. "Stand-by" anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle IMF den iki yıl içinde alınacak 450 milyon dolar tutarında kredi sembolik anlamda. Ünlü deyişle "IMF'nin yaktığı yeşil ışık", diğer uluslararası finans kuruluşlarına, Türkiye'nin kredi verilebilir bir ülke olduğunu ilan ediyor. Gerçekten de anlaşmayı izleyen günlerde Dünya Bankasından ithalat finansmanı ve proje kredisi olmak üzere toplam 350 milyon dolar kredi isteminde bulunuldu ABD kökenli Citicorp ile Federal Almanya kökenli Dresdner Bank öncülüğünde oluşturulacak bir konsorsiyumun, yakın vadeli borçları erteleyerek yeni kredi olanakları tanınması söz konusu. Ayrıca OECD bünyesindeki bir başka konsorsiyumla da kredi görüşmeleri sürüyor.

Daha ilk görüşmelerden önce Ankara'da bulunan Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grup Başkanı Fellermayr'in "Türkiye-AET ilişkileri IMF ile ilişkilerden soyutlanamaz. IMF ile anlaşma sağlanırsa Avrupa Parlamentosu da Türkiye'yi destekleyecektir" yolundaki sözleri hatırlarda. Basında "tarihin en büyük bağımlılık anlaşması" olarak nitelenen ve ülke ekonomisinin her üç ayda bir IMF tarafından denetlenmesi koşulunu taşıyan anlaşma, kuşkusuz döviz darboğazına geçici çözümler getirecek. Dış ödemeler dengesinde gittikçe büyüyen açık, yapısal bir sorun; emperyalizme bağımlı çarpık kapitalistleşmeden, sanayi ithalata dayalı, montajcı yapısından kaynaklanıyor.

DEVLET KESESİNDEN BÜYÜK SERMAYEYE AKAN MİLYARLAR

İşçi ve emekçi kitleler artan hayat pahalılığı altında ezilirken, büyük burjuvazinin, tekkellerin istekleri bitmek bilmiyor. Maliye Bakanlığı, geçen yıl döviz transferi yapılamayışı nedeniyle, kredili ithalata başvuran sanayicilerden, devalüasyondan doğan kur farklarını ödemelerini istedi. 13-20 milyar lirayı bulan fark, bütçeye ağır bir yük getiriyordu.

Seçim konuşmaları anti-tekel sloganlar içeren MHP Genel Başkanı, bu isteği "ülke ekonomisi için endişe verici" bulunduğu açıklamakta gecikmedi. Otomotiv Sanayicileri Derneği ve Elektronik Cihaz İmalatçıları Derneği ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda istenen bu farkın "sanayii yıkacak bir tür yeni vergi olduğunu ve adeta üretimi sürdürdüğü için sanayiciyi cezalandırdığını" ileri sürdüler. Bu arada sermaye basını da yoğun saldırısıyla durumu "makabline şamil" görülmemiş bir uygulama olarak nitelendiriyordu. Bu farkın ödenmesi halinde; ya fabrikaların kapanarak binlerce işçinin işsiz kalacağı yada farkın "zorunlu olarak" fiyatlarla yansıtılmasıyla enflasyonun hızlanacağına dikkatleri çekerek halkın çıkarlarını korumak için birbiriyle yarışan sanayicilerden iktisadi Kalkınma Vakfı Başkanı Ertuğrul Soysal "Bizi öldürürseniz Türkiye yoktur, sonuna kadar direneceğiz" diyordu.

Bilindiği gibi, kredili ithalat büyük çapta döviz kaçakçılığına neden olmuş; karaborsadan, serbest piyasadan topladıkları dövizlerle ithalat yapan sanayiciler, bunu gizlemek için kredili ithalat gibi göstermiş, zorunlu olarak Türk Lirası karşılığını Merkez Bankasına yatırdıklarından "çift ödeme" durumunu yaratmışlardı. Maliye Bakanı, sanayicilerle yaptığı görüşmede "bu uygulamanın çift ödeme durumundaki kişilerin döviz transferi işlemlerinden vazgeçmesini, dolayısıyla kısıtlı döviz olanaklarının gerçek ihtiyaç sahiplerine tahsisini sağlayacağını" belirttiyse de fazla direnmesi mümkün olmadı. İlgili tebliğin iptali için Danıştayda dava açılmıştı. Bu baskılar sonucu; ödeme süresinin 3 aydan 10 aya çıkarılması ve bu ödemenin masraf gösterilerek vergiden düşülmesinin kabulü, farkın fiyatlara yansımaya yolaçacak geri bir adım olarak niteleniyor.

GERİ ADIMLARDAN MEMNUN KALANLAR

Bir başka geri adım ise demirçeliğin ithali konusunda gerçekleşti. Demir ve çeliğin devlet eliyle ithal edileceğine ilişkin kararname, örgütlemeye

doğan güçlükler ve ithalatçıların baskıları sonucu, "sanaycinin kendi ihtiyacı için olmak kaydıyla" yeniden özel kesimin ithalatına izin verecek biçimde değiştirildi. Bu durumda, sanayicilerin tahsis belgelerini "mutemet"leri eliyle kullanacakları, mutemetlerin ise ihtiyaçtan fazla ithalat yaparak piyasaya sürecekleri, karaborsanın önlenemeyeceği belirtilmekte.

Öte yandan büyük burjuvazinin tekelleşme eğilimleri, taksitli satışlarda yapılan yeni düzenleme ile bir kez daha su yüzüne çıktı. 1 Şubat 1978'de yürürlüğe girmiş olan tebliğde yapılan değişiklikler, faiz oranını % 20'den % 30'a çıkarırken, peşin miktarını da % 10-20'den % 40'a yükseltiyor, ayrıca eşit taksitler koşulunu da kaldırıyor. Çoğunlukla ücretlilerin yararlandığı taksitli satışların bu olumsuz koşullarla tüketimi kısım "kemerleri sıkmaya" yardımcı olur, küçük tüccarı da yıkıma götürürken büyük sanayi kuruluşlarının kendi dağıtım şirketleri pek de etkilenmeyecekler.

"VERGİ ADALETİ" YADA KAZANILAN HAKLARIN GERİ ALINMASI

Sözde vergi adaleti sağlamak amacıyla hazırlanan vergi tasarısı ise; kadem tazminatının bir bölümünün vergilendirilmesi, ücret tanımının değiştirilerek prim, sosyal yardım ve benzeri yan ödemelerin vergi kapsamına alınması ya da ücretlerin birleştirilerek vergilendirilmesi, ücretlilere bu yıl yalnız özel indirim uygulanması gibi hükümler getiriyordu. Yüksek Planlama Kurulunda görüşülmesi sırasında DPT uzmanları; "tasarının sosyal adaleti sağlamaktan çok kamu gelirlerini artırıcı yönde olması, toplu sözleşmelerle kazanılmış hakları geri alıcı nitelik taşıması, gelir vergisinin ücretliler dışındaki yükümlülere için etkin önlemler getirmeyişi" nedeniyle karşı çıktılar. Serbest meslek sahipleri masrafları kazançtan düşüldükten sonra vergilendirilirken ücretlerin birleştirilerek vergilendirilmesi, özel indirim ve vergi dilimlerinin yeniden düzenlemesiyle tanınan olanakları geri almakta idi. DPT'nin önerisiyle; en az geçim indirimi-

nin özel indirim biçiminde yalnızca ücretlilere uygulanması ve özel indirimin asgari ücret düzeyine çıkarılması kabul edildi, yasa 1979'da değil, meclislerden geçtiği tarihte yürürlüğe girecek. Sendikalar ve demokratik örgütlerin zaten yıllardır mücadele alanında olan bir istemi gerçekleştirecek olan tasarının henüz TBMM gündemine alınmadığı da gözönünde tutulmalı.

Tüm bu gelişmeler, yeni iktidarın bir başka güncel girişimi olan madenlerin devletleştirilmesi konusunda da; ilerici görünürürlü bu uygulamadan, egemen güçlerin yararlanacağı kaygısını uyandırıyor. EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu, diğer sayfalarda yer alan mektubunda, genel kurulunun "madenlerin devletleştirilmesi" yolundaki istemiyle birlikte, bu kuşkularını da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına iletti.

KİME DAYANARAK KİME HİZMET ?

İşçi ve emekçilerin oylarıyla iktidara gelen CHP, geniş yığınlarla verdiği sözleri tutmak için pek de çaba harcamazken, gerici güçlerin dillerine dolağıkları "devletin saygınlığını koruma" uğruna yapılanlar şartıcı oluyor. 16 Mart günü İstanbul Üniversitesi önünde altı öğrencinin ölümü ve pek çoğunun da yaralanmasıyla sonuçlanan katliamı ve tüm faşist saldırıları protesto amacıyla DİSK öncülüğünde tüm demokratik örgüt ve kuruluşların da katılımıyla 20 Mart günü "Faşizme İhtar" eylemi gerçekleştirildi. Örgütlü gücün başarısının görkemli bir biçimde simgeleyen bu kitlesel eylemi, CHP iktidarı hükümete karşıymış gibi yorumlayarak sert bir dille karşı çıktı. Oysa eylem faşizme ihtar, hükümete ise uyarı anlamını taşıyordu. Daha sonraki günlerde. DİSK yöneticileri hakkında soruşturma açıldı, demokratik kitle örgütlerine tehditler yöneltildi, kurumlarda bu örgütlerin üyelerine karşı soruşturma hazırlıkları yürütüldü.

Tüm bu gelişmeler bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde kazanılmış mevzilerin korunması ve genişletilmesinin her zamankinden fazla gündeminde olduğunu gösteriyor.